

International Theatre Institute ITI

World Organization for the Performing Arts

Message for World Theatre Day 2026 – 27 March

Author of the Message: Willem DAFOE, USA

Actor, Theatre Maker

Swedish

World Theatre Day Message 2026 Willem DAFOE

Jag är skådespelare och huvudsakligen verksam inom film. Mina rötter finns emellertid djupt förankrade i teatern. Jag var medlem i The Wooster Group från 1977 till 2003, där jag skapade och framförde originalverk vid The Performing Garage i New York samt turnerade internationellt. Jag har även samarbetat med Richard Foreman, Robert Wilson och Romeo Castellucci. I dag är jag konstnärlig ledare för teaterbiennalen i Venedig. Detta uppdrag, världshändelserna och min önskan att återvända till teaterarbetet har starkt bidragit till att forma min övertygelse om teaterns unika, positiva kraft och betydelse.

Under mina första, anspråkslösa år i The Wooster Group, den New York-baserade teaterensemblen, hade vi ofta mycket liten publik vid vissa föreställningar. Det förekom att regeln var att vi kunde ställa in om antalet medverkande översteg antalet åskådare. Det gjorde vi emellertid aldrig. Många i ensemblen var inte teaterutbildade, utan kom från olika discipliner och förenades i arbetet med att skapa teater. Därför var devisen "the show must go on" inte vår ledstjärna; däremot kände vi en förpliktelse att fullfölja vårt möte med publiken.

Vi repeterade ofta dagtid och spelade upp materialet samma kväll, som ett pågående arbete. Ibland ägnade vi flera år åt en och samma föreställning, samtidigt som vi försörjde oss genom att turnera med äldre produktioner. Att arbeta i flera år med ett verk kunde för mig ofta kännas monotont, och jag fann repetitionerna ganska långtråkiga, men dessa uppspel av arbeten under utveckling var alltid stimulerande – även när det blygsamma publikantalet kunde uppfattas som en nedslående indikation på det begränsade intresset för vårt arbete. Det fick mig att inse att oavsett hur få åskådarna är, så ger publiken som vittnen, teatern dess mening och liv.

Som det står på skylten i spelhallen: "DU MÅSTE VARA PÅ PLATS FÖR ATT VINNA." Den gemensamma upplevelsen i realtid av en skapande handling, som må vara strukturerad och utformad men alltid är föränderlig, utgör utan tvekan teaterns mest uppenbara styrka. Socialt och politiskt har teatern aldrig varit mer betydelsefull och nödvändig för vår förståelse av oss själva och världen.

Den "elefant i rummet" vi måste förhålla oss till är ny teknik och sociala nätverk, som utlovar samhörighet men tycks ha fragmenterat och isolerat människor från varandra. Jag använder

själv dator dagligen, även om jag saknar sociala medier; jag har till och med sökt på mig själv som skådespelare och använt artificiell intelligens för att inhämta information. Men man måste vara blind för att inte inse att mänsklig kontakt riskerar att ersättas av relationer till tekniska enheter. Viss teknik kan tjäna oss väl, men problemet med att inte veta vem som befinner sig i andra änden av kommunikationskedjan är påtagligt, och bidrar till förtroendekris vad gäller sanning och verklighetsuppfattning. Medan internet kan väcka frågor, förmår det sällan fånga den känsla av förundran som teatern skapar – en förundran grundad i uppmärksamhet, engagemang och spontan gemenskap bland de närvarande i en gemensam krets av handling och gensvar.

Som skådespelare och teatermakare förblir jag övertygad om teaterns kraft. I en värld som tycks bli alltmer splittrad, kontrollerad och våldsam är vår utmaning att inte låta teatern korrumpas till enbart en kommersiell verksamhet inriktad på förströelse genom distraktion, eller reduceras till en torr institution som enbart bevarar traditioner, utan att i stället stärka dess förmåga att förena människor, samhällen och kulturer – och framför allt att ställa frågan om vart vi är på väg.

Stor teater handlar om att utmana vårt sätt att tänka och uppmuntra oss att föreställa oss det vi strävar efter.

Vi är sociala varelser och biologiskt skapade för att samspela med världen. Varje sinne är en port till mötet med omvärlden, och genom detta möte fördjupar vi förståelsen av vilka vi är. Genom berättande, estetik, språk, rörelse och scenografi – teatern som en total konstform – kan vi få syn på det som har varit, det som är och det som vår värld skulle kunna bli.